

Proslulí návštěvníci Mladé Boleslavi

V tisíciletých dějinách města Boleslava Mladého nad Jizerou navštívilo jej mnoho významných osobností českých i evropských dějin. O mnohých takových událostech se již nikdy nedovíme. Byly-li vůbec zaznamenány, zápisy nepřekročily dějinné bouře a řádění živlů.

Jistě víme, že v r. 1373 přijel do města generální vikář pražské arcidiecéze Johánek Velfin z Pomuku, aby prošetřil příjmy zdejšího řádu maltézských rytířů. O dvacet let později se Johánek připlel do cesty mocenským zájmům krále Václava IV., což se mu stalo osudným. R. 1729 byl papežem svatořečen a dnes jej známe spíše jako sv. Jana Nepomuckého. Na konci října r. 1392 projížděl kolem Mladé Boleslavi při své cestě do Jeruzaléma Jindřich Bolingbroke hrabě z Derby, budoucí anglický král Jindřich IV., do jehož doby zasadil Shakespeare o dvě stě let později děj své historické hry nazvané jménem tohoto panovníka. Cenným hostem, který se výrazně zapsal do tváře Boleslavi, byl renesanční architekt Matteo Borgorelli. Kromě jiných staveb zde v letech 1544-1554 postavil tu nejcennější – Sbor českých bratří – po brandýském sboru druhou čistě renesanční sakrální stavbu ve střední Evropě. Ten brandýský byl však na rozdíl od boleslavského později barokizován.

Boleslav navštívili i mnozí aktéři českého počátku třicetileté války. Když byl r. 1618 prohozen oknem spolu s pány z Chlumu a Martinic i sekretář Filip Fabricius, málo kdo tušil, že se o pár let později stane hejtmánem Boleslavského kraje za rytířský stav a zvolí tvrdý postup proti českým Bratřím. Než se tak stalo, byl vzbouřenými stavy zvolen českým králem falcký kurfiřt Fridrich V., známý jako „zimní král“, který přijel do našeho města 13. března 1620. Jeho průvod čítal 239 osob a 436 koní. Pro královu zábavu vylezl až na makovici věže Staroměstské radnice jakýsi pekař, jenž tam bubnoval, mával praporem a do sklenice naléval pivo. V srpnu téhož roku přišlo do města dva tisíce anglických vojáků, poslaných Fridrichovi na pomoc jeho tchánem, anglickým králem Jakubem I. Napáchali velké škody v bratrské knihovně, potrestala je však neznalost místního nezralého ovoce a mnozí museli být dále z města vyvázeni. Po prohrané bitvě na Bílé hoře 8. listopadu 1620 uprchl král Fridrich z Prahy. Příštího roku následovala známá poprava 27 vůdců povstání, při níž byl zvláště surovým způsobem

Prezident Masaryk se synem Janem na Česko-bratrském náměstí r. 1919. (Archiv Muzea Mladoboleslavsko)

popraven i rektor Univerzity Karlovy Ján Jessenius, který strávil v Boleslavi nějaký čas v dubnu 1620 jako host v domě konšela Adama Kayla. V době poprav již vládl v českých zemích opět Habsburk, král Ferdinand II. Ten byl v Boleslavi hned dvakrát. Nejprve 9. října 1617, kdy ho v latině přivítal městský písař Mistr Jiří Kezelius Bydžovský. Urozený návštěvník přespal do druhého dne na mladoboleslavském zámku a brzy ráno odjel do Prahy. Jen pár dní před svou smrtí přijel Ferdinand II. r. 1637 podruhé, tehdy již byla Boleslav jiným městem. Decimována třicetiletou válkou a první vlnou rekatolizace se propadala do nevýznamnosti. I Mistr Kezelius již dávno musel město spolu s mnohými dalšími evangeliky opustit. Boleslav táhla vojska ze všech možných koutů Evropy a zanechávala za sebou jen spoušť. Vždyť předbělohorského počtu obyvatelstva bylo dosaženo až o více než 100 let později!

Bez zajímavosti jistě není, že 19. dubna 1650 byl do města přiveden slon. Chobotem šermoval s kordem i pozdvíhal lidi, vozil je na hřbetě, lehal si na zem i klekal na kolena. Švédští vojáci tehdy rozhlášovali, že se jedná o mámení. Když se uvažovalo o přeměně Boleslavi na pevnostní město typu Terezina či Josefova, navštívil Boleslav 27. srpna 1769 císař Josef II. spolu se svými generály a město i jeho okolí si pečlivě prohlédl. Po mši konané druhého dne v kostele sv. Jana odjel na Nymburk. Podruhé přijel týž císař Svaté říše římské 4. dubna 1778 s generály Laudonem a Lascym. Dne 5. října 1818 přijel do Boleslavi od Jičina ruský car Alexandr I., další ruský car, Alexandrův bratr Mikuláš I. projel Boleslaví v září 1835. I rakouský císař František Josef I., jenž se nikdy nenechal korunovat českým králem, v Boleslavi byl. Prvně se zastavil r. 1867, když v severních Čechách obhlížel následky loňské prohrané prusko-rakouské války. Jeho další tři zastávky v letech 1891, 1899 a 1906 byly jen několikaminutové a všechny se odehrály při krátkém výstupu z vlaku na boleslavském hlavním nádraží.

Během 19. a počátkem následujícího století navštívili Boleslav mnozí umělci, cestovatelé a politici, kteří tu

mnohdy vystoupili před obecním, pořádali osvětové přednášky nebo politickou agitaci. Karel Hynek Mácha si do svého skicáře načrtl boleslavský hrad 22. srpna 1833. Josef Kajetán Tyl u nás hrál s kočovným divadlem celé léto 1854, takřka každý den jinou divadelní hru. Návštěvy Bedřicha Smetany jsou poměrně známé, ať už jde o ty z let 1843 a 1844, kdy do Boleslavi jezdil za Kateřinou Kolářovou, dcerou finančního inspektora, nebo časté návštěvy v pozdějších letech, kdy jezdil za svou dcerou Žofií do Jabkenic, a později, když se tam přestěhoval natrvalo. Z cestovatelů pořádali u nás přednášky např. Stanko Vráz (procestoval celou Ameriku, Afriku a jihovýchodní Asii), Antonín Stecker (Libye a Etiopie) nebo Josef Kořenský (dvě cesty kolem světa). Z nejvýznamnějších českých politiků té doby, kteří k nám zavítali, to byli Fr. Lad. Rieger, Karel Sladkovský, Eduard Grégr nebo Karel Kramář.

Vítání Boleslavany byli pochopitelně i první českoslovenští prezidenti. Ačkoli u neúnavného kritika čecháčkovství T. G. Masaryka to tak jednoduché (alespoň zpočátku) nebylo. Poprvé tu byl v r. 1900 coby profesor Univerzity Karlovy. Vzhledem k tomu, že se minulého roku zapojil do procesu se Židem Leopoldem Hilsnerem, byla jeho přednáška v dnešní Jihočeské hostěnici přerušena místními antisemity. Roku 1908 tu již jako poslanec Říšské rady

Prezident Masaryk ve společnosti starosty města Karla Šeráka (po Masarykově pravici) a předsedy vlády Antonína Švehly (po levici) na Výstavišti r. 1927. (Archiv Muzea Mladoboleslavsko)

sice svou agitaci na podporu straníka kandidujícího do zemského sněmu vykonal nerušeně, jeho kolega však ve volbách neuspěl. Dne 3. května 1919 zavítal do Boleslavi již jako prezident republiky a hlavním bodem programu byla prohlídka továrny Laurin & Klement. Do našeho města zavítal ještě 10. června 1927 u příležitosti národohospodářské Výstavy severních Čech v Krohových pavilonech na Výstavišti. Po čas první republiky zajížděl do Boleslavi ještě jako ministr zahraničních věcí i Edvard Beneš, aby zde agitoval za svou národně sociální stranu. Ve funkci prezidenta sem zavítal 8. října 1946 a kromě radnice a muzea navštívil i automobilku.

Mnohé další zajímavé osobnosti Mladou Boleslav navštívily a jistě navštíví stejně tak, jako z Mladé Boleslavi mnohé zajímavé osobnosti vzešly a jistě ještě vzejdou.

Jiří Filip, Jednota ČsOL v Mladé Boleslavi
www.csol-mb.net, www.facebook.com/jednota

Přehlídka na Staroměstském náměstí pro prezidenta Beneše, muže v černém obleku. (Archiv Muzea Mladoboleslavsko)